

УДК 528:332.3

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ**Ященко А.В., Гузіль О.Є., Швейдер О.І.** - студенти**Іскакова О.Ш.**, канд. с.-г. наук*Миколаївський національний аграрний університет*

На сьогоднішній день в світі непродуктивних земель близько 4,3 млрд. га, з них приблизно 2,0 млрд. га – результат антропогенного впливу, 2,5 млрд. га є природно непродуктивними землями (кліматичні пустелі, виходи скельних порід та ін.). Отже, за 10 тис. років сільськогосподарського використання в історії людства втрачено 2 млрд. га продуктивних земель із середньорічним темпом 0,2 млн. га.

Значна частина причин глибокої деградації ґрунтового покриву в Україні породжена галузевим підходом до використання земельних ресурсів, відсутністю усвідомлення їх глобального значення, середовище формування їх соціальної ролі, недосконалістю державної політики щодо охорони земель. Нині особливої уваги в аграрному секторі України набуває питання охорони і раціонального використання ґрунтів [1].

Раціональне землекористування є обов'язковою екологічною вимогою при використанні цього природного ресурсу. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» у сфері екології прямо зазначає, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням раціонального та економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій.

Використання виробництва сонячної абсолютно екологічно чистої, енергії позитивно впливає на навколишнє середовище. Розроблений план дії, спрямований на захист ґрунту, сприятиме не тільки збереженню, захисту та відновленню, а і покращенню якості навколишнього середовища.

Раціональне природокористування потребує посилення взаємозв'язку між науково-технічним прогресом і природоохоронною діяльністю, зокрема, здійснення заходів, спрямованих на зниження і ліквідацію негативного антропогенного впливу на довкілля, збереження, поліпшення та раціонального використання природно - ресурсного потенціалу, і це означає, що розвиток народного господарства повинен набувати дедалі більшого природоохоронного характеру.

Враховуючи природоохоронний та економічний характер використання земель та досягнення науково-технічного прогресу, ми пропонуємо на прикладі малопродуктивних земель, що перебувають у власності ТОВ "Воскресенське-Терра" під пасовищами, оптимізувати раціональне використання земельних площ шляхом зміни їх цільового призначення для розміщення на них сонячних батарей, що збільшить економічний ефект від використання угідь, при цьому не виснажуючи ґрунт.

На сьогодні проблема раціоналізації використання земель сільськогосподарського призначення в Україні дедалі більше ускладнюються.

Рівень використання земель в Україні зараз настільки критичний, що подальша деградація потенціалу земельних ресурсів у сільському господарстві може мати катастрофічні наслідки, які відповідним чином, безперечно, позначаються на загальному рівні продовольчої безпеки країни тощо. Тому дослідження можливостей раціонального використання земель сільськогосподарського призначення є невідкладним завданням [2].

Землі, що стали непридатними для сільськогосподарського використання, пропонуємо перевести в землі енергетичної системи. Землями енергетичної системи визнаються такі, що надані під електрогенеруючі об'єкти (атомні, теплові, гідроелектростанції, електростанції з використанням енергії вітру і сонця та інших джерел), під об'єкти транспортування електроенергії до користувача [3]. Так як земельна ділянка виділена під пасовища, має низькі якісні показники (бал бонітету -19) та економічно неефективно використовується, переведення ділянки з сільськогосподарського призначення під землі енергетики, а саме під сонячні батареї, забезпечить більший економічний ефект, а також не буде виснажувати земельну ділянку та дасть їй відпочинок для відновлення природних властивостей [4].

Було проведено кадастрову зйомку земель за допомогою електронного тахеометра Leica TC 405 № 833110, при виконанні робіт із землеустрою було використано пункти Державної геодезичної мережі України.

Точність визначення координат відповідає „Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98)” затвердженої наказом Укргеодезкартографії від 09.04.1998р. №56, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 23.06.98р за №393/2833 (із змінами)[5].

Нормативна грошова оцінка земельної ділянки, яка знаходиться у власності ТОВ «Воскресенстке-Терра», загальною площею 8,0000 га для розміщення, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організації в межах території Коларівської сільської ради Вітовського району Миколаївської області склала 4 млн. 745,7 тис. грн.

Виконаними розрахунками було встановлено, що нормативна грошова оцінка земельної ділянки як для земель сільськогосподарського призначення (пасовища) становить 29 тис. 603,44 грн, а для зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення (для спорудження сонячних батарей) нормативна грошова оцінка склала 4 млн. 745 тис. грн. Взнявши середні відсоткові орендні ставки для пасовищ і для земель енергетики, було розраховано розміри орендної плати для обох видів землекористувань. Для пасовищ орендна плата складає 2 368,2768 грн, а для розміщення сонячних батарей – 237 286,69 грн. Отже, можна стверджувати, що орендна плата за земельну ділянку під розміщення сонячних батарей у 100 разів більша від орендної плати за земельну ділянку в разі використання її як пасовищ, а це вказує про те, що в

економічному аспекті більш раціональніше використовувати земельну ділянку саме під розміщення сонячних батарей. Окрім цього, для земель зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення передбачена більша ставка земельного податку, що в свою чергу збільшує надходження до місцевих бюджетів.

Запропонований спосіб раціоналізації землекористування є досить перспективним, оскільки досягнення науково-технічного прогресу в галузі використання відновлюваних джерел енергії дозволяють зберігати земельні ресурси від виснаження, що можна розглядати не лише в межах одного землекористування, а й у межах всієї країни.

Література

1. С.Ю. Булигін, В.М.Рожко, Якість земель як теоретична база адаптивних систем землеробства. 1-20
2. Топіха І.Н. Визначення ринкової ціни земель сільськогосподарського призначення в Миколаївській області / І.Н.Топіха, О.Є.Новіков // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірн. наук. пр. Випуск 209. Дніпропетровськ: ДНУ.-2005.-С.581-586
3. Земельний Кодекс України
4. [Електронний ресурс]<https://studfiles.net/preview/6342438/page:15/>
5. Наказ Головного управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України Про затвердження Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98)